

Socialdepartementet

Datum
2025-01-21

Diarienummer S2024/01892

Halmstads kommuns yttrande över Socialdepartementets skrivelse Betänkande SOU 2024:70 Tiotandvård - ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård

Sammanfattning

Halmstads kommun kommer att yttra sig om förslaget gällande ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård för personer fyllda 67 år. Halmstads kommun med berörda kommunala verksamhetsområden som arbetar med och möter målgruppen ser övergripande positiv på förslaget om ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård för personer fyllda 67 år. Förslaget skulle kunna ge positiva effekter för både berörda kommunala verksamhetsområden samt för Halmstads kommuns invånare. Yttrandet belyser också eventuella negativa effekter på förslaget.

Halmstads kommun kommer också att yttra sig om förslaget att om asylsökande med flera som har rätt till ekonomiskt bistånd från Migrationsverket har upphört ska ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen för tandvård som inte kan anstå på samma villkor som boende i Sverige. Här vill Halmstads kommun belysa att förslaget kan bli svårt att bedöma och motivera på samma sätt som för en person med svenskt medborgarskap eller giltigt uppehållstillstånd.

Halmstads kommun vill också lyfta att förslaget som det är utformat riskerar att begränsa patientens valfrihet samt att prisreglering mot billigare material och metoder kan påverka kvaliteten.

Ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård för personer som fyllt 67

Halmstads kommun ser att förslaget skulle kunna ha nedan **positiva effekter** på kommunens berörda verksamhetsområden:

- Det är positivt att förslaget prioriterar de äldre med störst behov och ger minskade kostnader för äldre (67+) som betalar endast 10% av referenspriset för behandlingar, vilket minskar ekonomiska hinder för nödvändig tandvård och fler har möjlighet att få förbättrad munhälsa.
- På sikt kan förslaget ge en bättre tandhälsa som kan förbättra välbefinnande, minska smärta mindre risk för undernäring och infektioner samt underlätta socialt deltagande i aktiviteter för de äldre.
- Den ökade tillgängligheten till tandvård för de äldre kan förebygga och behandla tandproblem som annars kan leda till allvarigare hälsotillstånd och sjukdom.

- Positiva effekter skulle även kunna ses för verksamheten i form av minskade insatser för vård och omsorgspersonal då patienter/kunder inskrivna i hemsjukvård har bättre hälsa. God munhälsa stärker tuggförmåga, tal och nutrition, vilket minskar risken för undernäring och fallolyckor.

Halmstads kommun ser att förslaget skulle kunna ha nedan **positiva effekter** för kommunens invånare:

- Det ger en större ekonomisk trygghet genom att täcka 90% av behandlingskostnaderna och minskar de ekonomiska hindren, vilket gör tandvården mer tillgänglig för de äldre i kommunen.
- Det skulle innebära att berörda invånare får större möjligheter att klara kostnaderna utan att behöva ansöka om ekonomiskt bistånd.
- En förbättrad munhälsa för invånarna bidrar till bättre allmäntillstånd, ökad förmåga att äta och tala samt minskad smärta, vilket stärker det dagliga välbefinnandet.

Halmstads kommun ser att förslaget skulle kunna ha nedan **negativa effekter** på kommunens berörda verksamhetsområden och invånare:

- Förslaget skulle möjlighetvis kunna ha en negativ effekt för kommunens yngre invånare då den eventuellt ökade efterfrågan på subventionerad tandvård riskerar att leda till längre väntetider och brist på resurser.
- Enligt förslaget kommer kommunerna att påverkas och det skulle kunna uppstå utmaningar för kommunen vid implementering av tiotandvård. Utmaningar skulle kunna vara till exempel att samordna insatser mellan region och kommun. Det skulle även kunna krävas att fler medarbetare går utbildning om munhälsa och munvård.

Förslaget om ett förstärkt högkostnadsskydd för personer över 67 år kan på lång sikt bidra till en mer jämlik hälsa och tandvård. Detta då förslaget kan nå fler invånare med sämre munhälsa, ekonomiska förutsättningar, som bor i glesbygd och på annat sätt är utsatta i samhället. Genom att fler ges möjlighet att förebygga och förbättra sin munhälsa kan också kostnader inom hälso- och sjukvård, både i region och kommun minska. Detta kan bidra till ett mer hållbart samhälle, både utifrån ett social och ekonomiskt perspektiv.

Asylsökande med flera vars rätt till ekonomiskt bistånd från Migrationsverket har upphört ska ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen för tandvård som inte kan anstå på samma villkor som boende i Sverige

I slutbetänkandet finns förslag om att asylsökande med flera vars rätt till ekonomiskt bistånd från Migrationsverket har upphört ska ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen för tandvård som inte kan anstå på samma villkor som boende i Sverige. Enligt gällande rättspraxis är rätten till ekonomiskt bistånd starkt begränsad för papperslösa. Exempelvis beviljas generellt inte kostnader för boendekostnad, livsmedel och medicin. Om en ansökan gällande tandvård som inte kan anstå ska bedömas på samma sätt som för en person med svenskt medborgarskap eller giltigt uppehållstillstånd är det svårt att motivera varför inte andra nödvändiga kostnader ska prövas på samma sätt. Det skulle

även innebära att kostnaderna för kommunens ekonomiska bistånd ökar. Idag är det sällan dessa personer kontakter kommunen för ansökan om ekonomiskt bistånd.

Övriga synpunkter på betänkandet

Förslaget som det är utformat riskerar att innebära en avsevärd begränsning av patientens valfrihet. En sådan prisreglering betyder en styrning mot de billigaste material och metoder som finns på marknaden utan en möjlighet att välja bättre alternativ.

För Halmstads kommun

_____/

-Stefan Munst örande

Mattias Rossköld, kommundirektör